

Przedpłata (za egz. nieobowiązkowe) na miesiąc marzec 1,30 zł.

Krotoszyński

Cena ogłoszeń miejscowych za wiersz milimetr. (1-lin.) lub jego miejsce 10 groszy.

Oredownik Powiatowy

wychodzi w środy i soboty.

Administracja: DRUKARNIA PRZEMYSŁOWA — KROTOSZYN, UL. KOZMIŃSKA 2. TEL. 164.

REDAKCJA DZIAŁU URZĘDOWEGO — STAROSTWO W KROTOSZYNIE — TELEFON 89.

OBCHÓD

IMIENIN MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO.

W związku z uroczystością obchodu Imienin I. Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego w dniu 19. marca b.r. podaję do publicznej wiadomości, że w dniu tym od godz. 12,30 do 13,30 będzie wyłożoną w Starostwie lista, na której będą mogli złożyć swe podpisy P. P. Kierownicy Władz i Urzędów państwowych przedstawiciele Samorządów i Organizacji społecznych oraz osoby prywatne, chcące złożyć życzenia dla Marszałka Piłsudskiego.

Krotoszyn, dnia 17 marca 1932 r.

Starosta Powiatowy (—) Krykiewicz.

Komunikat

STAROSTY POWIATOWEGO

Przeniesiony na stanowisko Starosty Powiatowego w Sremie zawiadamiam P.P. Burmistrzów, Wójtów i Sołtysów, że w dniu dzisiejszym zdałem urządowanie do rąk mojego następcy.

Odchodząc na inną placówkę, poczuwam się do obowiązku złożyć serdeczne podziękowanie Tym Wszystkim, którzy wspierali mnie w mojej działalności urzędowej i społecznej okazując mi zawsze swą życzliwą lojalność i nie szcędząc swego trudu i czasu dla ogólnego dobra.

Krotoszyn, dnia 18 marca 1932 r.

Starosta Powiatowy (—) Krykiewicz.

WSKRZESICIELOWI PAŃSTWA POLSKIEGO.

*W niewoli upiorną noc
po drogach z cierni i glazów,
wśród syku żmij i płazów —
szedłeś ofiarnie
i niesłeś Polsce siłę i moc*

*Nie straszny był Ci kajdan dźwięk,
nie straszny Sybir, mrok więzienny...
Szedłeś wytrwale — jasny, promienny —
dokąd Cię wzywał
gnębionych jęł!*

*Wolność nam nosła Twoja dłoń,
choć skrepowana w kajdany!
W źrenicach niesłeś blask świetlany
w niewoli naszej
rozpaczną...*

*Aż chwila przyszła gwałtowny grom
I świat w płomieniach wojny stanął...
Wtedy powstałeś — jak Archanioł —
by mieczem pomścić
niewoli srom!*

*Z Tobą szła sława rycerskich dum,
snuł się cud pieśni o zwycięstwie,
wieść poszła w świat o polskiem męstwie,
snuł się husarskich
skrzydeł szum!*

*Z Tobą szedł strzelców wiernych huf
by krwią odkupić drogą ziemię,
rozerwać kajdany podłe brzemię,
w czyn zahłąć wizję
wiekowych snów!*

*Z Nike skrzydlatą poszli w tan,
zabłyły glorią Strzelców głowy!...
W wieniec Bóg przybrał je laurowy —
za to, że Polskę wskrzesili
bólom swych ran!...*

*Wolność wyrębał nam Twój miecz!
Więc w kornym holdzie chylin skronie —
w Polski gotowi lec obronie
Na zew Twój...
Twe słowo — święta rzecz!*

*Nam ewangelją Idea Twa,
co — jako iskra — krew zapala
i zwaćpień glazy z dróg odwała —
więc niech u Polski bram
na straży wiecznie trwa!!*

St. R.

Dział nieurzędowy.

Z Sejmiku krotoszyńskiego.

Dnia 14. bm. przed południem odbyło się posiedzenie Sejmiku powiatu krotoszyńskiego, któremu przewodniczył poraz ostatni Pan Starosta Krykiewicz, ponieważ przeniesiony zostaje na stanowisko starosty powiatu śremskiego.

Porządek obrad przedstawiał się następująco:

1. Zapoznanie się z projektem preliminarza budżetowego na rok 1932/33 dla powiatu krotoszyńskiego o powiększonym obszarze.
2. Uchwalenie dodatków do podatku gruntowego na rok 1932/33.
3. Uchwalenie statutu o opłatach drogowych na rok 1932/33.
4. Zatwierdzenie uchwały Wydziału Powiatowego przejmującej odpowiedzialność do wysokości 30.000 zł za gwarancję udzieloną przez Komunalny Bank Kredytowy dla Kolejki powiatowej.
5. Zatwierdzenie uchwały Rady Komunalnej Kasy Oszczędności uchwały krotoszyńskiego w przedmiocie korzystania z kredytu na rachunku bieżącym w Komunalnym Banku Kredytowym do wysokości 100.000 zł.
6. Wybór 3-ch członków Rady Komunalnej Kasy Oszczędności w miejsce ustępujących.
7. Przemówienie pożegnalne Starosty.

Po skonstatowaniu liczby obecnych i załatwieniu formalności wstępnych przez przewodniczącego przystąpił Sejmik do obrad.

Przewodniczący omawiając pierwszą sprawę porządku obrad nadmieniał, że nareszcie doczekaliśmy się chwili, kiedy z dniem 1. 4. 1932 zostanie powiat koźmiński wcielony z powrotem do powiatu krotoszyńskiego i w ten sposób wyrównane zostanie rozdwojenie, dokonane przez zabórę w r. 1885 w celach polityki germanizacyjnej.

Następnie na podstawie danych statystycznych wykazał, że błędem jest mniemanie jakoby powiat koźmiński przez obecne skasowanie go, doznał jakiegokolwiek krzywdy, ponieważ jako twór sztucznie dokonany nie rozwijał się, lecz przeciwnie — o ile chodzi o wzrost ludności — objawia spadek jej. I tak w r. 1921 według spisu ludności liczył powiat koźmiński 33.343 mieszkańców a w r. 1931 t.j. o 10 lat później tylko 31.831, podczas gdy powiat krotoszyński liczył w r. 1921 mieszkańców 44.754 a w r. 1931 liczbą tą wzrosła do 46.096 co jest dowodem większej żywotności powiatu krotoszyńskiego.

Starania miasta Koźmina, aby przynajmniej pozostawiono w niem siedzibę władz powiatowych ze szkodą miasta Krotoszyna — pozostały bez dodatniego wyniku, co było zresztą do przewidzenia, i od 1. 4. b. r. Starostwo krotoszyńskie obejmie swem urzędowaniem oba włączone obszary.

Zapoznając Sejmik z projektem preliminarza budżetowego na r. 1932/33, dla obu już powiatów łącznie zestawionego, przewodniczący omawia poszczególne działami różnice w dotychczasowych wydatkach a obecnie przewidywanych.

Ogółem oba dotychczasowe budżety wynosiły łącznie za r. 1931/32 po stronie wydatków i dochodów sumę 851040 zł a obecnie projektuje się na wspólny włączony obszar tylko 615005 zł t.j. o 27,7% mniej. Różnica wynosi 238133 zł.

Faktyczna oszczędność jednak wskutek złączenia obu powiatów wynosi 76359 zł, gdyż o tyle zmniejszą się wydatki na administrację, osobowe i rzeczowe.

Nowy ten budżet będzie przedmiotem uchwały nowej reprezentacji powiatowej, która będzie powołana do życia z całego zwiększonego powiatu już w najbliższym czasie, prawdopodobnie tymczasowo z nominacji aż do chwili uchwalenia przez sejm nowej ustawy samorządowej i następnie przeprowadzenia już na jej podstawie nowych wyborów.

Wykazana redukcja budżetu umożliwi obniżenie podatków powiatowych na r. 1932/33 o czem zresztą będzie mowa w następnych punktach porządku obrad.

Po kilku jeszcze drobnych wyjaśnieniach, udzielonych przez przewodniczącego w odpowiedzi na zapytania członków Sejmiku, przystąpiono do omawiania dalszych spraw.

Po wykazaniu, że projektowane na r. 1932/33 jako źródła dochodowe dodatki do podatku gruntowego będą o 25% niższe od dotąd pobieranych oraz, że projektowane opłaty drogowie w postaci 40% od państw. dodatku do podatku gruntowego i 15% od państw. podatku od nieruchomości wykazują również obniżenie stawki procentowej w porównaniu do dotychczasowych opłat, Sejmik powziął przedłożone przez przewodniczącego uchwały.

Następnie szybko się załatwiono z uchwałami w sprawach, objętych punktem 4. i 5. porządku obrad i przystąpiono do sprawy wyboru trzech członków do Rady Powiatowej Kasy Oszczędności w miejsce występujących po trzech latach urzędowania.

Wybrano ponownie pp. Jagłę, Tyczyńskiego i Olejniczaka.

Nadprogramowo poruszono jeszcze sprawę projektu przymusowego wzgl. dobrowolnego ubezpieczenia od gradu, co do której p. Dr. Czarnecki jako członek Wydziału Wojewódzkiego udzielił wyczerpujących wyjaśnień z tem, że Wydział Wojewódzki z takim projektem na posiedzenie Sejmiku Wojewódzkiego nie wystąpi i sprawa ta tem samem przestała być aktualną.

Na tem porządek obrad wyczerpano i po przerwie przewodniczący P. Starosta Krykiewicz wygłosił do sejmiku dłuższe przemówienie pożegnalne.

Na wstępie zaznaczył, że szczególnie tak się złożyło, iż właśnie tuż przed złożeniem urzędowania w Krotoszynie ma sposobność przewodniczyć jeszcze obradom Sejmiku powiatowego, wobec czego uważa za wskazane dekonać przed Sejmikiem przegląd wyników swej działalności z okresu od jesieni 1928 do chwili obecnej.

P. Starosta zastrzegł się przytem, że zamiarem jego nie jest chęć przypisywania sobie jakiegokolwiek zasług, gdyż nie uznaje autoreklamy, a spełnienie przez niego obowiązku starania się o dobro powiatu, który to obowiązek nakłada poruczone mu stanowisko, uważa za rzecz zwykłą i naturalną. Chodzi mu tylko o podzielenie się z Sejmikiem wynikami pracy z tego okresu, którą zresztą Sejmik obserwowal, ale może niejedno uszło jego uwadze.

Po tym wstępie P. Starosta omówił obszernie stan meljoracji w powiecie i w ogóle spraw wodnych, które domagały się szybkiego uregulowania.

W tym kierunku dokonano też znacznego wysiłku z dobrymi wynikami, a ustalenie istniejących uprawnień wodnych i ujęcie ich we wzorowo prowadzonej w Starostwie księdze wodnej jest zasługą referenta p. asesora Bonowskiego.

Podniesienie kultury rolnej w powiecie a zwłaszcza na obszarach rozparcelowanych majątków Księ-

stwa krotoszyńskiego uzależnione jest od polepszenia urządzeń drenarskich obecnie wskutek długoletniego zaniedbania źle funkcjonujących.

Koniecznością jest założenie 15 spółek drenarskich o łącznej powierzchni przeszło 5000 ha, należącej do 976 osadników. Aby rzecz tę przeprowadzić, trzeba sporządzić wprzód odpowiednie projekty techniczne których koszt przed 1 $\frac{1}{2}$ rokiem obliczono na 85000 zł.

Ze względu na warunki gospodarcze wydatków ten okazał się ponad siły interesowanych i właśnie cały wysiłek władz administracyjnych musiał być skierowany w tym celu, aby go ograniczyć do minimum i uzyskać na pokrycie gosubwencji z kredytów państwowych.

Po wysłaniu kilku memorjałów i po osobistych zabiegach w Centrali Państw. Banku Rolnego, w Ministerstwie Rolnictwa, a wreszcie w Min. Reform Rolnych udało się osiągnąć to, że Bank Rolny zobowiązał się dostarczyć projektów technicznych własnym kosztem dla tych spółek, które związane będą na obszarach, posiadających już stare plany drenarskie, a obszarów takich jest większość. Prace te już są w toku, a dotyczą obszarów: Baszyny, Dziełlice, Korytnica, Dusznagórka, Swinków i Janów.

Postulaty osadników o uzyskanie ulg w wpłatach ceny kupna oraz innych znalazły zawsze poparcie a od czasu, gdy akcją tą zajął się Wielk. Związek Włościański, który przygarnął w swe szeregi znaczną ilość tutejszych osadników, pomoc ta nie ustawała.

Tak samo wspierano Związek Właścicieli Resztek w kierunku uzyskania ulg z Banku Rolnego celem umożliwienia jego członkom utrzymania się na powierzchni gospodarczej.

Dalej obszernie omówił P. Starosta kwestję bezrobocia w powiecie, a z tej części przemówienia dowiedzieliśmy się, że inicjatywą zorganizowania opieki nad bezrobotnymi przez całe społeczeństwo wyprzedzono tu czynnik centralne.

Na uwagę zasługują przytoczone w związku z tem dane statystyczne, ostatnio zebrane, z których okazuje się, że Województwo poznańskie powstaje prawie na ostatnim miejscu z pośród wszystkich Województw pod względem wysiłków ofiarności własnego społeczeństwa na rzecz bezrobotnych a natomiast na jednym z pierwszych miejsc pod względem otrzymanej na ten cel pomocy ze strony Naczelnego Komitetu dla spraw bezrobocia w postaci gotówki, węgla na opał i cukru.

Jedynie warstwa urzędnicza nie zawiodła i okazała pod tym względem swe wyrobienie obywatelskie, co z uznaniem należy zaznaczyć.

Pozatem dowiedzieliśmy się, że powiat krotoszyński otrzymał przez 1 $\frac{1}{2}$ roku zasiłki pieniężne na zatrudnianie bezrobotnych i to w roku 1930 = 33,000 zł. a w r. 1931 = 28,000, z czego $\frac{2}{3}$ otrzymał Magistrat w Krotoszynie, a $\frac{1}{3}$ p. rzeźniczył P. Starosta na zatrudnienie bezrobotnych w powiecie przy naprawianiu dróg.

Z powyższej części sprawozdania, obejmującej zadania powiatowej władzy administracji ogólnej a więc Starostwa krotoszyńskiego, możemy nabrać uzasadnionego przekonania, że Starostwo to starało się jaknajlepiej tym zadaniom poddać.

Następnie przeszedł P. Starosta do omówienia wyników ogólnej gospodarki samorządu powiatowego

wego poświęcając znaczne ustępy poszczególnym przydziałom jak gospodarce budżetowej z ostatnich trzech lat, drogowej, sanitarnej, nadzorowi nad finansową gospodarką gmin, wójtostw, interwencjom w sprawach zawarcia przez gminy umów regulacyjnych z Bankiem Rolnym itp.

Zaciekawiło też członków Sejmiku sprawozdanie o gospodarce przedsiębiorstw powiatowych a zwłaszcza kolejki Krotoszyn-Pleszew, będącej dobrem przedsiębiorstwem dochodowym do czasu parcelacji dóbr krotoszyńskich a następnie walczącą corocznie z niedoborami. Wprowadzone w nich przy kolejce przedsiębiorstwo autobusowe, które racjonalnie jest prowadzone, ratuje obecnie nadwyrężoną dochodowość kolejki swymi dochodami.

Powiatowy ośrodek zdrowia w Krotoszynie zdobył swą działalnością od stycznia 1929 r. zaufanie ubogich warstw ludności powiatu, podniósł stan zdrowotny o ile chodzi o gruźlicę a zwłaszcza jaglicę. Zakupiony w r. 1930 za 12 000 aparat Roentgena najnowszej konstrukcji dokonuje zdjęć dla zgłaszających się i przynosi dochody.

Koszt jego pokryła w połowie subwencja państwowa.

Sprawozdanie o działalności Powiatowej Kasy Oszczędności wykazało znaczny jej rozwój w ostatnich trzech latach, co jest dowodem coraz więcej wzrastającego zaufania do tej instytucji i jej zarządu ze strony ludności zwłaszcza włościańskiej.

Wyczerpawszy poszczególne działy gospodarki samorządowej, P. Starosta podziękował członkom Wydziału i Sejmiku za okazywane zawsze zrozumienie dla zabiegów dla dobra powiatu podejmowanych, za lojalną współpracę i pomoc w pełnieniu jego zadań oraz zaufanie mu okazywane, życząc Sejmikowi dalszych owocnych wyników pracy dla dobra powiatu, który powróciwszy obecnie do swych granic historycznych, powinien stać się prawdziwie produktywną jednostką dla całej Rzeczypospolitej w jej mocarstwowym dążeniach.

Po przemówieniu P. Starosty, które członkowie przyjęli gorącymi oklaskami, przemówił imieniem Wydziału Powiatowego pan Tyczyński z Kobylina dziękując za troskliwą i oszczędną gospodarkę w powiecie i życząc ze swej strony jaknajlepszych wyników pracy na nowym stanowisku.

Imieniem Sejmiku zabrał głos p. Dr. Czarnecki z Bugaju, który w serdecznie ujętem przemówieniu wyraził żal, że p. Starosta opuszcza Krotoszyn, gdyż w pracy swej dla powiatu dał się poznać jako sprawiedliwy i bardzo taktowny wódz a Sejmik uznając to, starał się zawsze okazać jak najwięcej dobrej woli w popieraniu jego działalności na niwie samorządowej. Dlatego też życzy Panu Staroście długoletniej i owocnej pracy na nowej placówce w Śremie.

Przemówienie to wywołało oklaski ze strony pozostałych członków Sejmiku, zakończone przez nich wzniesieniem okrzyku na cześć Pana Starosty który dziękując za te objawy życzliwości odpowiedział okrzykiem na cześć Sejmiku i zamknął posiedzenie.

Uczestnicy tego uroczystego posiedzenia opuszczając gmach Starostwa żywo jeszcze omawiali ze sobą przebieg obrad i treść przemówień, podczas których mieli sposobność zapoznać się dokładniej z działalnością władz państwowych i gospodarką samorządową.

Kronika miejscowa.

— W sobotę, dnia 19-go marca 1932 r. kresowe nasze miasto Krotoszyn obchodzić będzie Uroczystość Imienin Pierwszego Marszałka Polski **JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO** Wodza Narodu i Budowniczego Polski Mocarstwowej.

Program obchodu: Piątek dnia 18-go marca godzina 19 — capstrzyk z udziałem orkiestry wojskowej, kompanji 56 p.p., oddziałów P.W. i Straży Pożarnej.

Sobota, dnia 19-go marca: godz. 8,30 nabożeństwo dla młodzieży szkoły wydziałowej i szkół powszechnych w kościele farnym.

godz. 10 nabożeństwo dla wojska w kościele poklasztornym.

godz. 10 uroczyste nabożeństwo w kościele farnym z udziałem przedstawicieli władz cywilnych i wojskowych, delegacji stowarzyszeń i organizacji ze sztandarami, publiczności oraz młodzieży szkół średnich.

godz. 11 przegląd wojska, oddziałów P. W. i Towarzystw na Rynku, następnie przemówienie i defilada.

godz. 12 koncert orkiestry 56 p. p. na Rynku.

godz. 15 akademja dla wojska i pozamiejscowych oddziałów P. W. w świetlicy żołnierskiej przy ul. Rawickiej.

godz. 20 uroczysta akademja w sali Hotelu Wielkopolskiego ze współudziałem orkiestry wojskowej pod batutą pana kapelmistrza por. Sadowskiego i chóru Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego pod batutą p. prof. Daumanna. Bilety wstępu po 50 gr. 30 gr. i 20 gr.

Komitet apeluje do całego społeczeństwa miasta Krotoszyna o jaknajlichnější udział w obchodzie i o zmanifestowanie łączności z całą Polską w uczczeniu Pierwszego Marszałka Polski.

Niech wszyscy przyozdobią domy sztandarami o barwach narodowych i udekorują okna nalepkami.

W dniu 19 marca od godz. 12,30 — 13,30 będzie wyłożona lista w gmachu Starostwa, na której będą mogli złożyć swe podpisy p.p. Kierownicy władz i urzędów państwowych, przedstawiciele Samorządów i organizacji społecznych oraz osoby prywatne, chcące złożyć życzenia dla Marszałka Piłsudskiego.

— W dniu 15 bm. skradziono na szkodę pana Kocialkowskiego Jana rower wartości 140 zł.

— Tego samego dnia przysłała nauczycielka z Baszkowa Pani Więckowiakówna Helena przez mleczarka walizkę z pierzyną i bucikami która skradziona została przy ulicy Zdunowskiej przez bardzo młodego, bo tylko 13 lat liczącego, lecz w rejestrze policyjnym zapisanego złodzieja Franciszka Piłarskiego. Złodziejzka ujęto i oddano do ukarania. Zapisał się już przedtem dobrze przy kradzieży rowerów u P. P. kapt. Kapały i Piotrowskiego.

— Niezwykły wypadek zdarzył się wczoraj dopoł. w Krotoszynie, który może nie tak prędko będziemy mogli notować. Otóż w godz. przed poł. wpadł na dziedziniec P. Talarezyka przy ul. Koźmińskiej dzik (odyniec) i próbował trzykrotnie rzucić się na p. T. Po zamknięciu bramy podwórzowej dobył p. Talarezyk sztucera i 3 celnymi strzałami powalił dzika który ważył 2½ ctn. I nie mówić potem że jednemu to świnię drzwiami i oknami wchodzą! Szkoda tylko że tak późno załapał dzik, gdyż inaczej zajałby p. Talarezyk na wielkanoc szynkę własnoręcznie ubitego dzika.

— Dnia 16 b. m. około godz. 17,40 został na drodze do Lutogniewa najechnany przez autobus kursujący na linii: Kalisz—Rawicz niejakiś rowerzysta Zawieja z Paradowa. Szofer Miedzziński Józef z Rawicza zabrał nieszczęśliwego ze sobą i odstawił do szpitala w Krotoszynie. Lekkie kontuzje które nie grożą żadnym niebezpieczeństwem pozwolą rzeszczęśliwej ofierze wypadku samochodowego w krótkim czasie opuścić szpital.

Osiedliłem się

jako **adwokat**
w Ostrowie Wlkp.

KANCELARJA moja mieści się przy ulicy
:—: KALISKIEJ nr. 21 II. :—:

B. Greinert, adwokat.

Przetarg przymusowy.

W poniedziałek dnia 21-go marca o godzinie 11-tej sprzedam w Krotoszynie przy ul. Kaliskiej nr. 72 publicznie najwięcej dającemu za gotówkę:

1 wóz roboczy, 1 bufet składowy, 6 proszczaków i 1 konia wałacha.

KALEK, kom. sąd.

Przetarg przymusowy.

W Poniedziałek, dnia 21-go marca o godzinie 10-tej sprzedam w Krotoszynie przy ul. Stawnej 66 publicznie najwięcej dającemu za gotówkę:

1 maszynę do szycia.

KALEK, kom. sąd.

Przetarg przymusowy.

W Poniedziałek, dnia 21-go marca o godzinie 10,30 sprzedam w Krotoszynie przy ulicy Ostrowskiej 19 publicznie najwięcej dającemu za gotówkę:

1 maszynę do szycia i kanapę.

KALEK, kom. sąd.

Licytacja przymusowa.

Dnia 26-go marca 1932 r. o godz. 11,30 przedpołud. w Majętności Konarzew sprzedam publicznie najwięcej dającemu za gotówkę:

Samochód osobowy marki „Austrodaimler w dobrym stanie

JAN MŁODY
komornik obw. Krotoszyn-Zduny

DO WYDZIAŁOWANIA
skład kolonj. i piekarnia

od 15. IV. 1932 roku.

na dużej wsi, kościół i szkoła na miejscu.
Stanisław Chudziński — Baszków.